

GEOPARK HEUVELRUG

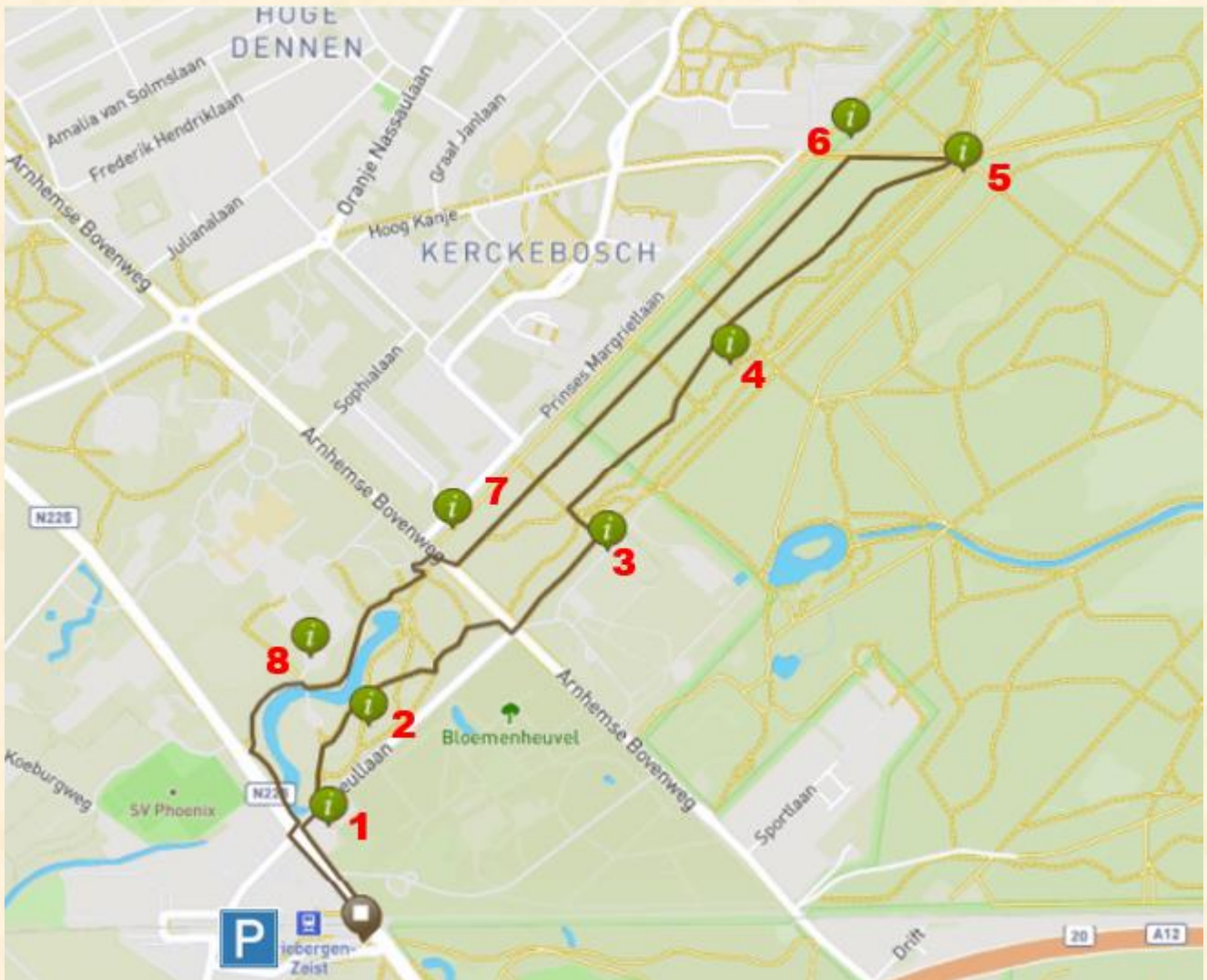
(in oprichting)

Op Geopad 123

24-12-2017

De Breul en het Kerckebosch in Zeist

Wie al wandelend een representatief beeld van het vrijwel onbebouwd gebleven gebiedsdeel wil krijgen wordt geadviseerd de hierna beschreven route te volgen. De niet gemarkeerde route begint en eindigt bij het station Driebergen-Zeist.

1. Vanuit het station Driebergen-Zeist zoek je eerst de Hoofdstraat op, die je vanuit de kant van Utrecht bezien links een eindje gaat bewandelen. Rechts van de straat ligt de ingang van het buiten Bornia, waarvan je tussen de hoge houtopstanden het witgepleisterde landhuis kunt zien. Bornia is een van de buitens onderlangs de zeer brede zuidwestflank van de Utrechtse Heuvelrug, die samen de Stichtse Lustwarande vormen.

Voor een bezoek aan De Breul moet bij het eerstvolgende kruispunt successievelijk de Hoofdstraat en de erop uitkomende Breullaan worden overgestoken, wat niet altijd even gemakkelijk is. Via een weinig opvallend paadje kun je dan de Breul in.

2. Dit paadje laat je eerst even een waarschijnlijk grotendeels kunstmatige, met zwaar loofhout begroeide heuvel beklimmen en afdalen. Hierna ga je bij het huis De Breul rechtsaf en bij een volgend kruispunt linksaf. De route leidt je dan via een terreingedeelte met veel rododendrons naar de naaste omgeving van de bochtige rivierachtige waterpartij van het buiten, waar het geopad andermaal rechtsaf slaat. Het geopad loopt daarna via een andere heuvel naar de noordoosthoek van het buiten. Daar kom je na het passeren van een klifje terecht in een slechts weinig geaccidenteerd terreingedeelte. Rechts is een tamelijk onooglijk zijpaadje er bereid je naar de Arnhemse Bovenweg te loodsen. Die vrij drukke verbinding kan bij het kruispunt met de Breullaan worden overgestoken.

3. Aan de overzijde begint de onbebouwd gebleven strook van het Kerckebosch, die aan de zuidoostzijde wordt begrensd door het grondgebied van de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Je gaat daar eerst het lange rechte pad volgen dat die grens aan de kant van Zeist secondeert. Rechts trekt er enige bebouwing van het landgoed Klein Heidestein de aandacht.

Intussen zie je links echter een klifje waar via een smal paadje ook bovenlangs kan worden gelopen. Het klifje is waarschijnlijk een van het soort dat een af- en overstoven gebied van elkaar scheidt.

4. Na even bovenlangs het klifje te hebben gelopen duikt de route links het bos in. Al spoedig bereik je dan een kruising met het bochtige pad dat de onbebouwd gebleven strook van het Kerckebosch in de lengterichting ontsluit. De wandelroute gaat dat pad rechts ruim een kilometer volgen. Hierdoor zal je het karakter van de bosstrook goed kunnen leren kennen. Daarbij zal het opvallen dat de wind er op veel plaatsen enig reliëf maar over het algemeen geen spectaculaire geomorfologische fenomenen creëerde. Kenmerkend voor de strook is ook dat er veel oude dennen staan en daaronder allerlei loofhout opschiet.

Via het pad kom je na enige tijd terecht in een bosgedeelte waar de grindrijke ijssmeltwaterafzettingen niet of nauwelijks door fijne windzanden werden overdekt. Het terrein is er vlakker, terwijl de dennen er beter lijken te groeien.

5. Het pad eindigt op een drukbezochte achtsprong, waarbij op een bankje kan worden uitgerust. Voor je zie je er een heiderestant met enkele verspreide fortachtige windvormingen. Het met enkele oude vliegdennen begroeide heiderestant ligt op een terrein van Staatsbosbeheer. Rechts van het heiderestant werd op het voormalige landgoed Heidestein onlangs een flinke oppervlakte bos verwijderd. Op enkele fortachtige windvormingen mochten de bomen er echter blijven staan. Met de recente ontbossingen werd beoogd dat de heidevegetaties zich weer wat gaan uitbreiden. Zoiets gebeurde al op een eerder ontbost aangrenzend gedeelte van Heidestein.

6. Na al dan niet op het bankje te hebben uitgerust begin je de terugtocht naar het station Driebergen-Zeist. Rechts voor je volg je dan eerst even de brede oude weg die het Kerckebosch diagonaal doorsnijdt en daar Hoog Kanje werd gedoopt. De weg is onderdeel van een historische interlokale verbinding. De weg Hoog Kanje leidt naar de X-kruising met het kaarsrechte pad, dat de bosstrook in de lengterichting doorsnijdt. Om terug te keren naar het station moet dan linksaf worden geslagen.

Ongeveer halverwege het pad passeren we een laag stuifplateautje dat bij de aanleg van de nabije Prinses Margrietlaan werd geschampt.

7. Zo'n 600 meter verderop zorgt het kaarsrechte pad voor een weerzien van de Arnhemse Bovenweg die vanwege de terugkeer naar het station Driebergen-Zeist andermaal moet worden overgestoken. Aan de overzijde van de weg zoek je dan naar het dichtstbijzijnde paadje waar de terugtocht via het buiten De Breul kan worden voortgezet. Dit paadje brengt je naar een heuvel met een bankje, van waaruit een groot deel van het landschapspark kan worden overzien. Het enkele malen verbouwde huis De Breul vormt er de achtergrond van het blikveld.

8. Vanuit de heuvel loopt de route rechts van de bochtige waterpartij naar de Driebergseweg. Je kunt de hoge loofhoutopstanden van de Breul dan vanuit een andere gezichtshoek bekijken. Het oversteken van de Driebergseweg biedt daarna de mogelijkheid drie antieke landhuizen van wat dichterbij bekijken. Het zijn de reeds elders in deze brochure beschreven panden Mariahof,

Noordberch en Princenhove. Links van de villa's kun je langs het kantorencomplex terug naar het station Driebergen-Zeist. Aan de overzijde zie je dan nog het restaurant Princenhof, een landhuis met mansardekap en het hoofdgebouw van het buiten Bornia.

Toelichting

Het voormalige buiten De Breul en de daaraan grenzende strook van het Kerckebosch vormen een bijna twee kilometer lange en 250 meter brede, fijnmazig omsloten wandelzone van ruim 60 ha, die aan de noordwestkant wordt begrensd door de bebouwde kom van Zeist. In die bebouwde kom raakte een ander deel van het Kerckebosch vanaf 1955 omsloten door een aantal lange blokken flats en enige andere bebouwing en is vanaf 2009 vervangen door geheel nieuwe bebouwing.

De ondiepe ondergrond bestaat er ten dele uit ruim honderdduizend jaar oude, grindrijke ijssmeltwaterafzettingen. Vooral in het centrale en zuidwestelijk deel van het gebied raakten deze onder de koude droge klimaatsomstandigheden van de laatste ijstijd bedekt met fijnzandige windafzettingen. Deze zouden later als gevolg van grootschalige ontbossingen, overbegrazing en het steken van plaggen enigermate worden verbouwd door verstuivingen. Die werden echter al sinds de 18de eeuw door herbebossingen beteugeld.

Aan de verstuivingen herinnert nog allerlei kleinschalig reliëf. Daarbij vallen met name enkele klifjes op. Ze scheiden door de wind verlaagde en overstoven terreingedeelten.

Het tussen de Driebergseweg en Arnhemse Bovenweg gelegen zuidwestelijk deel van de wandelzone is een deel van het voormalige buiten De Breul.

Het enkele malen verbouwde grote landhuis van De Breul dateert van 1833. Op het buiten verrees ook een koetshuis, terwijl er bovendien een ijskelder is te vinden.

In de omgeving van het huis werd een landschapspark met een rivierachtige waterpartij en een aantal glooiende heuvels aangelegd.

In 1946 zou De Breul worden verworven door de Sint Willebrordusstichting die er een internaat vestigde en in het middendeel van het landgoed schoolgebouwen neerzette. Hiervoor werden ook enkele hectaren bos opgeofferd.

Het overgebleven deel van het landschapspark van De Breul is tegenwoordig eigendom van de Stichting Het Utrechts Landschap.

Noordoostelijk van de Arnhemse Bovenweg is de wandelzone een van de restanten van het meer en meer bebouwd geraakte landgoed Kerckebosch. Dat was grotendeels een bezitting van de RK Kerk van Rijsenburg, waaraan het bos ook zijn naam dankt.

De tot het wandelgebied behorende zone van het Kerckebosch wordt overlans zowel door een flauwbochtig pad als enkele kaarsrechte wegen ontsloten. Evenals de rest van het Kerckebosch wordt de zone diagonaal gesneden door een oude verbinding met Austerlitz.

Ook het in het Kerckebosch gelegen deel van onze wandelzone is tegenwoordig eigendom van de Stichting Het Utrechts Landschap.

Tegenover het landgoed De Breul staan aan de Driebergseweg enkele monumentale antieke landhuizen van nogal uiteenlopende architectuur.